

Közösségfejlesztés és közösségi tervezés Illúzió, vagy működő gyakorlat?

Vidék Akadémia

Mezőtúr

2012. október 18.

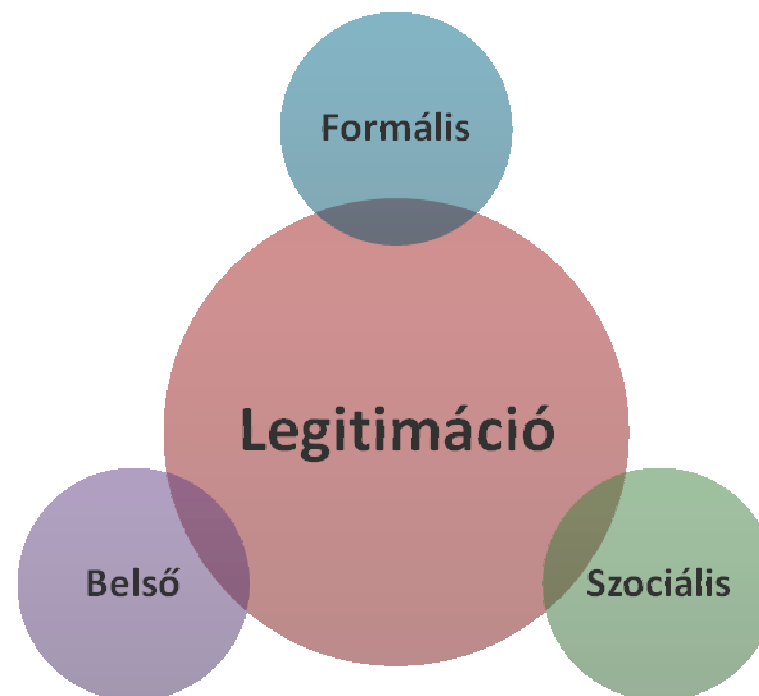
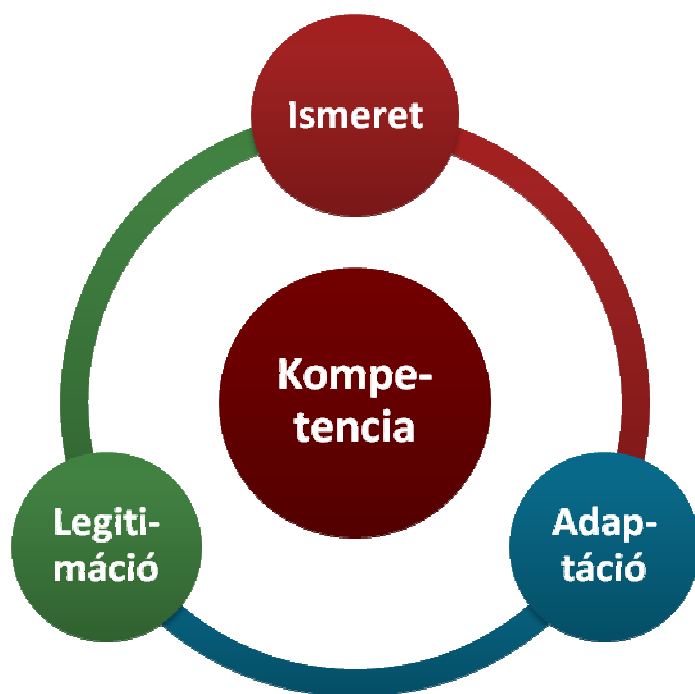
Rendszerváltás, globalizáció, újkapitalizmus

A globalizáció általános kihívásai

Új társadalmi és személyes kompetenciák

- A közösségi-közéleti, illetve gazdaság- és társadalomformáló részvétellel (politikával), annak cél- és eszközrendszerével foglalkozó műhelyek új kompetenciák megszerzésére irányítják a stratégiai gondolkodás fókuszát.
- **Kompetencia = ismeret + adaptációs képesség + legitimáció**
Legitimáció = formális + társadalmi-közösségi meghatalmazás + autolegitimáció

Közösségi kompetenciák

- A globális világtársadalomba tagolódó nemzeti, illetve helyi társadalom tagjának képessége arra, hogy **közösségi, illetve egyéni érdekeit, értékeit felismerje, megfogalmazza és képviselje.**
- A formális és nemformális keretek között működő közösségek, szervezetek kialakításának és működtetésének kompetenciája, mely magában foglalja az egyén és a közösség képességét arra, hogy **más személyekkel, közösségekkel együttműködést alakítson ki, azokkal együttműködve teremtsen új értékeket** mind az egyén, mind a közösség és a társadalom dimenziójában.
- **A közösségi kompetencia-fejlődés szintjei**

Multikulturalizmus

Egymás mellett: a békés egymás mellett élésre való képesség egy sokszínű társadalomban

Halmaz: a társas, társadalmi halmaz paradigmája (szociális aggregáció)

Fejlesztési attitűd a **harmonizáció:** meg kell találnunk az önazonosságunkat, megtanulnunk különbözőségeinket megfogalmazni, azokkal együtt élni, azokat békésen összehangolni

Interkulturális szerveződés

Egymással: az eltérő kultúrájú szervezetek, közösségek közötti értékteremtő együttműködés képessége

Csoport: a csoportszintű együttműködés paradigmája (szociális klaszter)

Fejlesztési attitűd az **integráció:** fel kell fedeznünk a különbségekből adódó közös előnyöket, az azonosságokat, s az értékteremtő együttműködés érdekében kell felhasználnunk azokat

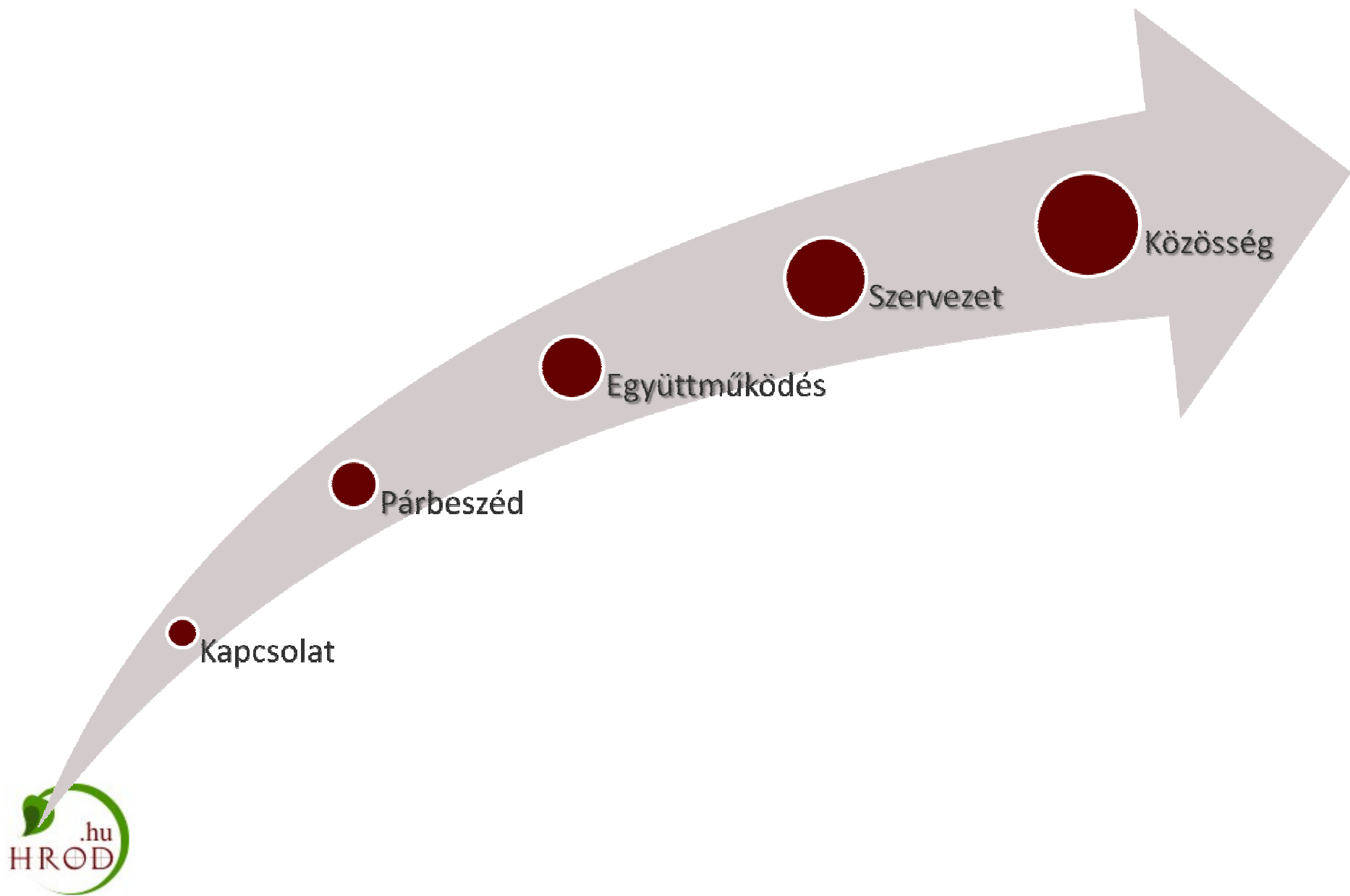
Közösségi társadalom

Egymásért: a társadalmi-közösségi és egyéni cselekvés arra a felismerésre épül, hogy a sajátos célok eredményei a közjó fejlesztésén keresztül érhetőek és tarthatóak fent legoptimálisabban

Szervezet: társas szinten a közösségi együttműködés, társadalmi szinten a közjó érdekében szerveződő társadalmi szövetek paradigmája

Fejlesztési attitűd a **kommunió:** a saját azonosságomat a másik (személy, szervezet) nézőpontjából, szükségleteiből értelmezem, abból a felismerésből, hogy a mások (a közjó) szükséglete és szolgálata adja a létem értelmét, értelmezési tartományát

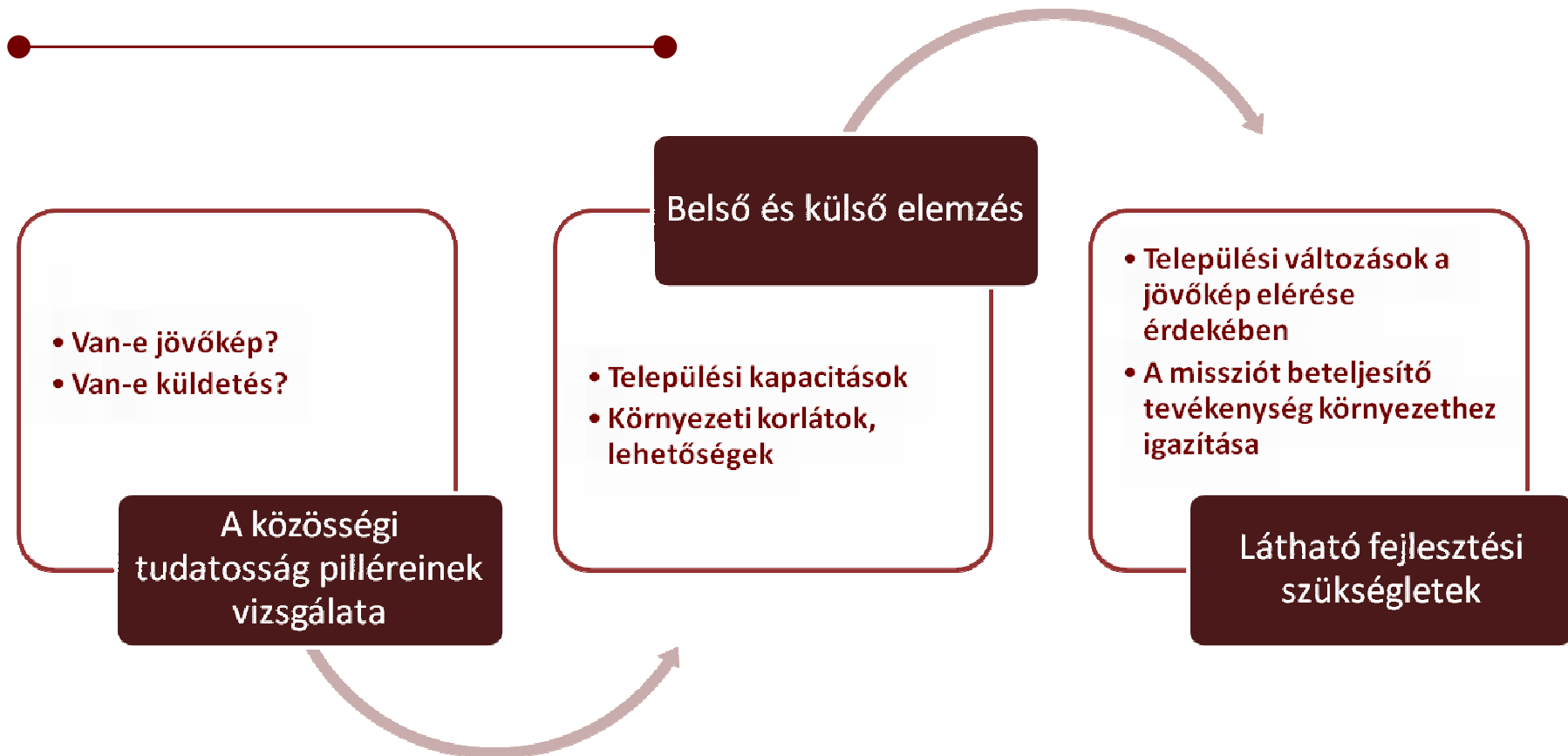
A társas együttműködés szintjei

A szervezeti fejlesztés szintjei

Diagnózisok

Településfejlesztési tervek, szakmai fejlesztési stratégiák

Kritikus lépések meghatározása

- A jövőkép elérésének fő feltételei
- Közösségi, települési változások, változtatások és feltételeik

További fejlesztési teendők

- Közösségi teendők
- Vezetési, irányítási, igazgatási, öngazgatási feladatok

Ütemezés

- feladatok idősorba rendezése
- erőforrások, felelősök

Települési fejlesztési tervek

Szakmai fejlesztési stratégiák

Új helyi, térségi szintű
programok, szolgáltatások

A komplex szociális fejlesztési program négydimenziós modellje

1.
Célcsoportok

2. A
fejlesztés
tartalma

3. Eszközök,
értékek

4. A bevonás
és részvétel
szintjei

Célcsoportok

1. dimenzió

A fejlesztések komplex szemlélete nem feltétlen a szakmák, a módszertanok összességében, hanem a célcsoport kapcsán valósítható, valósítandó meg

- **Nem egyéneket kell fejleszteni, hanem az egyének szocializációjukat, társadalmi státuszukat alapvetően meghatározó családokat.**

A család fejlesztésével, a család jó esetben működő nevelő, szocializáló szerepének megerősítésével elérhető minden lényeges célcsoport.

A családok fejlesztésével a programokba bevont gyerekek, fiatalok, idősek és fogyatékos személyek számára megteremtődik a valódi biztonságot jelentő háttér.

A fejlesztés tartalma

2. dimenzió

„Európai” kulcskompetenciák

- az anyanyelven folytatott kommunikáció;
- az idegen nyelveken folytatott kommunikáció;
- matematikai, természettudományi és műszaki kompetenciák
- a digitális kompetencia;
- a tanulás elsajátítása;
- a szociális és állampolgári kompetencia;
- a kezdeményezőkézség és vállalkozói kompetencia;
- a kulturális tudatosság és kifejezőkézség

- Az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges kompetenciák csak egy részét fedik le mindazon képességeknek, melyekre a sikeres társadalmi integráció és mobilizáció érdekében szüksége van az egyéneknek.
- A társadalomalkotó, a társadalmat formáló, a családi és szakmai hivatásban harmonikusan kibontakozó ember kulcskompetenciáinak fejlesztése a fejlesztési tartalom kibővítését követeli

még.

Közösségi kompetenciák

A globális világtársadalomba tagolódó nemzeti, illetve helyi társadalom tagjának képessége arra, hogy közösségi, illetve egyéni érdekeit, értékeit felismerje, megfogalmazza és képviselje. A formális és nemformális keretek között működő közösségek, szervezetek kialakításának és működtetésének kompetenciája, mely magában foglalja

- az egyén és a közösség képessége arra, hogy személyekkel, közösségekkel együttműködést alakítson ki,
- azokkal együttműködve teremtsen új értékeket
- mind az egyén, mind a közösség és a társadalom dimenziójában.

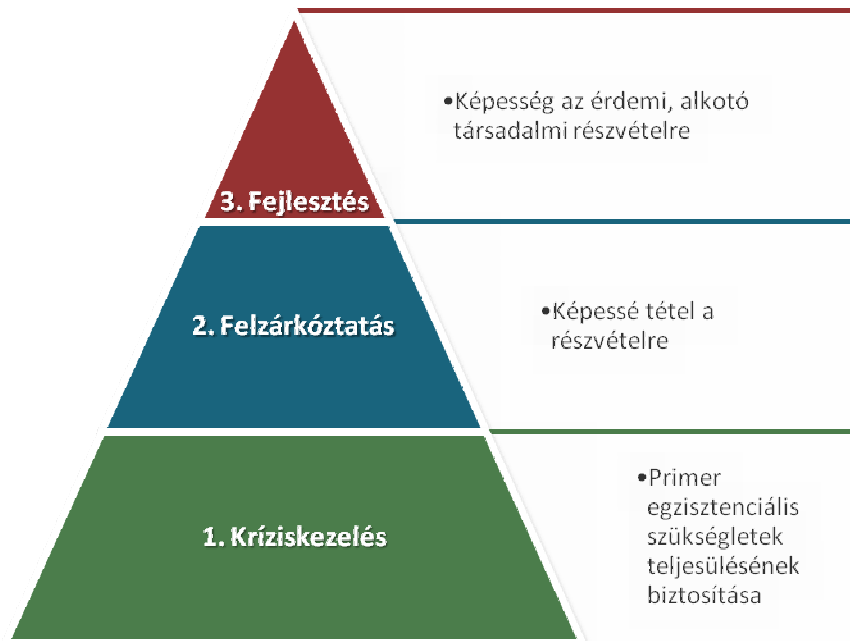
Családi kompetenciák

A családi életre való felkészüléshez, a családalapításhoz és a családi egzisztencia, a harmonikus környezet, a kölcsönös szeretetre épülő kohézió megteremtéséhez, a családtervezéshez, gyermekvállaláshoz és neveléshez szükséges koherens képességrendszer.

- A gyermek külső és belső képességei a fizikai és szociális értelemben vett egészséges fejlődéshez a családban.
- A fiatalok és a felnőttek képessége a család és a hivatás összeegyeztetésére.
- Az időseknek a család életébe tagolódó aktív életvitelének kialakítását szolgáló képességek.
- A családok képessége arra, hogy az együtt élő generációk közötti különbségeket erőforrásként tudják felhasználni.

A bevonás és a részvétel szintjei

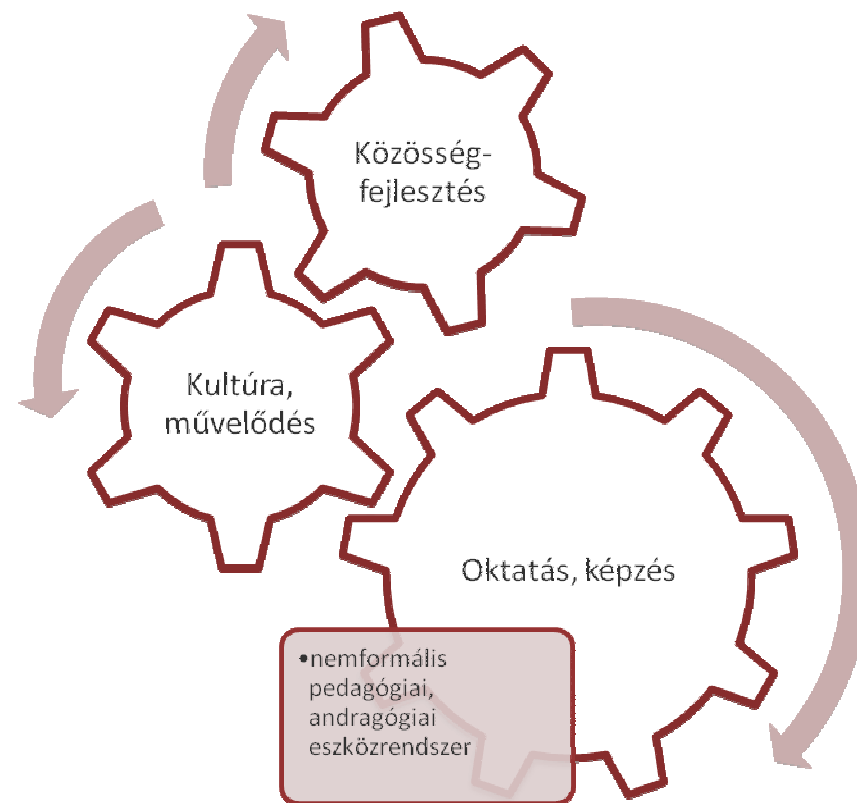
4. dimenzió

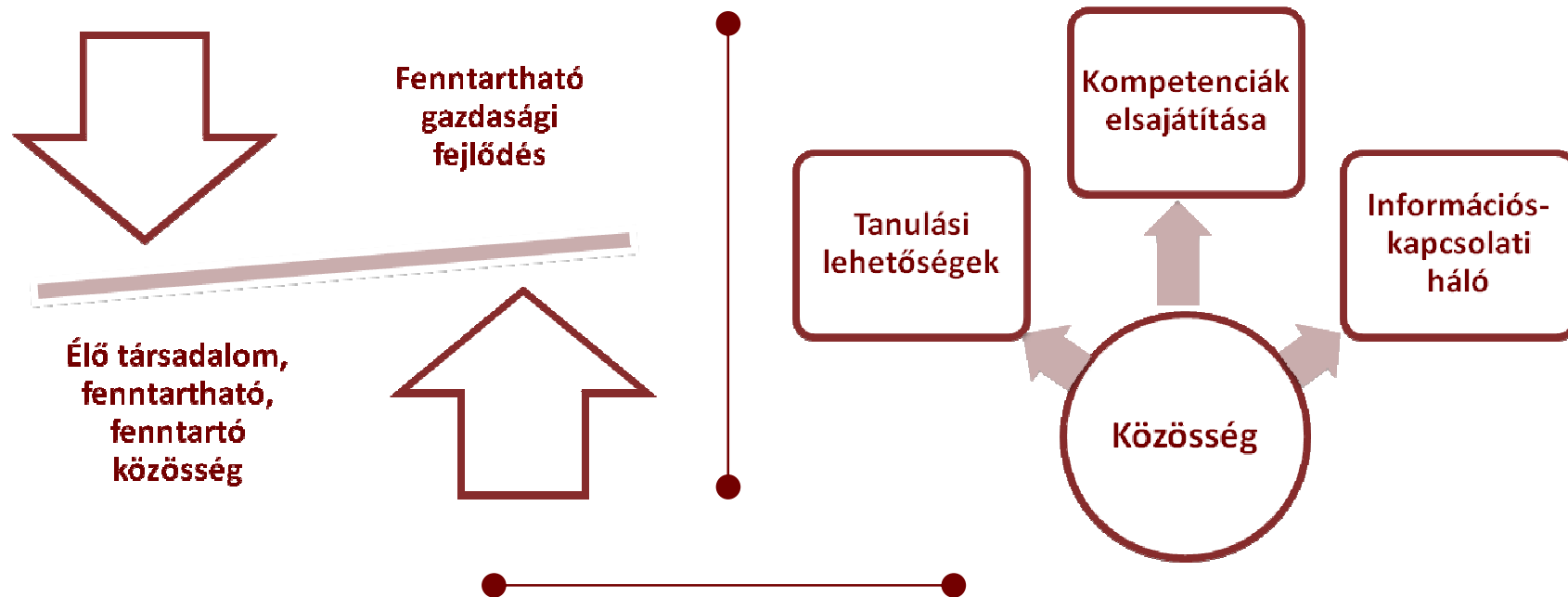
- A leginkább rászoruló érintetteket az 1. szinten szükséges bevonni. Az erőforrásigények itt azonban rendkívül nagyok, mind anyagi, mind emberi tekintetben.
- Nem lehet cél olyan komplex program kidolgozása és megvalósítása, mely a teljes modellt lefedi. A helyi segítők, fejlesztők feladata, hogy e modell alapján emeljék ki a fejlesztés és támogatás területeit.

Eszközök

3. dimenzió

Keretek, előzmények

Fenntartható településfejlesztési, szervezetfejlesztési program

Belső erőforrások	Helyi szakértelem	Identitást erősítő tényezők	Tehetségek feltárása	Nagy számú, élő környezeti kapcsolat	Külső erőforrások hasznosítása
-------------------	-------------------	-----------------------------	----------------------	--------------------------------------	--------------------------------

Keretek, előzmények

A programban részt vevő partiumi szervezetek

Érmelléki
Református
Diakóniai Alapítvány

Sámuel Ház
(gyermekotthon)

FÉBE Alapítvány

Refónia Egyesület

Tenkei Református
Szeretetotthon

Erdőháti Keresztyén
Egyesület

Nagyvárad
Cigánymissziós
Központ

Bioterra Egyesület

Romániai
Evangélikus Ifjúsági
Szövetség

Csillagocska
Alapítvány

Csillagváros
Alapítvány

Hegyközszentmiklósi
Református
Gyülekezet

Lórántffy Zsuzsanna
Református
Egyesület

Noé Bártkája
Egyesület

Kajántó Mária
Alapítvány

Célok, tevékenységek

Fő (átfogó) cél

A szervezetek képessé tétele Hajdú-Bihar és Bihar megyék társadalmi-gazdasági fejlődéséhez való hozzájárulásra

Részcélok

Szervezetek fejlesztése

Hálózati együttműködések kialakítása

Új programok, szolgáltatások elindítása

Indikátorok

30 szervezeti diagnózis

30 jövőkép, stratégia

30 program- és szolgáltatás portfólió, szervezetfejlesztési terv

20 kidolgozott és benyújtott pályázati dokumentáció

Bihar megyei közösség- és szervezetfejlesztő hálózat

Határon átnyúló szervezeti hálózatok

3 CBC pályázat

20 új program, szolgáltatás

500 résztvevő, illetve ügyfél

10 belső erőforrásokra épülő település- és térségfejlesztési program

Nagyvárad Cigánymissziós Központ

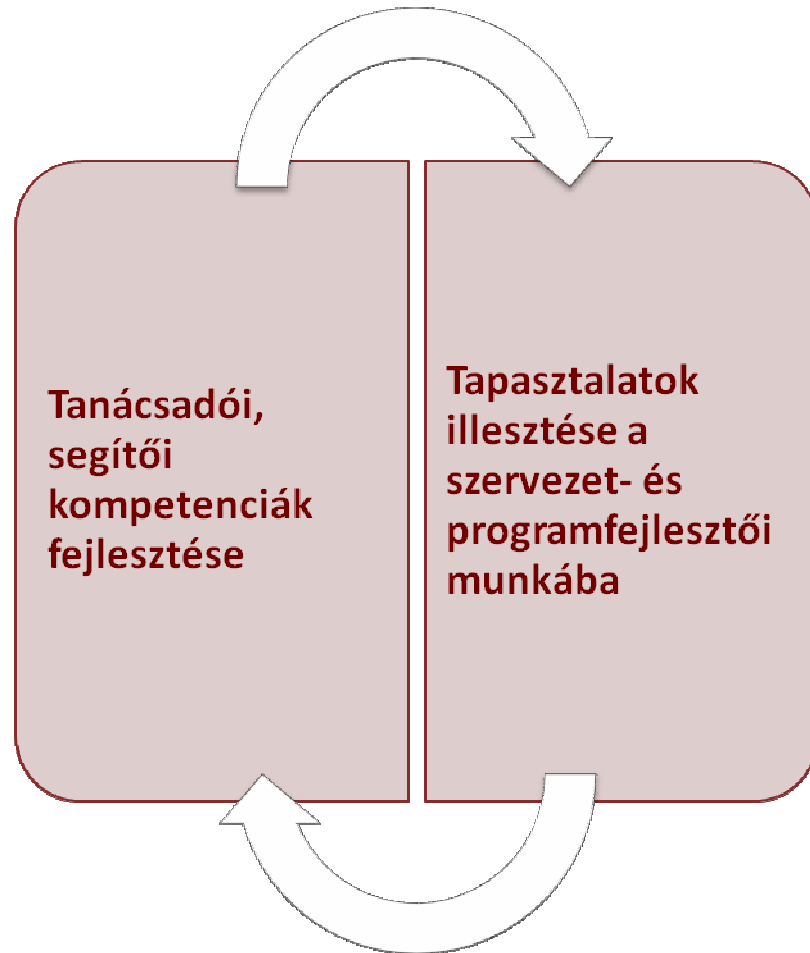
- Nagyvárad külvárosában, a telepen kb. 800 ember él.
- Segítésükkel a reformátusok és a baptisták foglalkoznak.
- Szervezettség: a vajda tartja a kapcsolatot a szervezetekkel.

Sámuel Ház, Micske

- Sámuel Ház bentlakásos intézmény a néhány száz fős településen
- Rendezett infrastruktúra
- Hiányzó fejlesztő szakemberek

A partiumi tanácsadók felkészítése

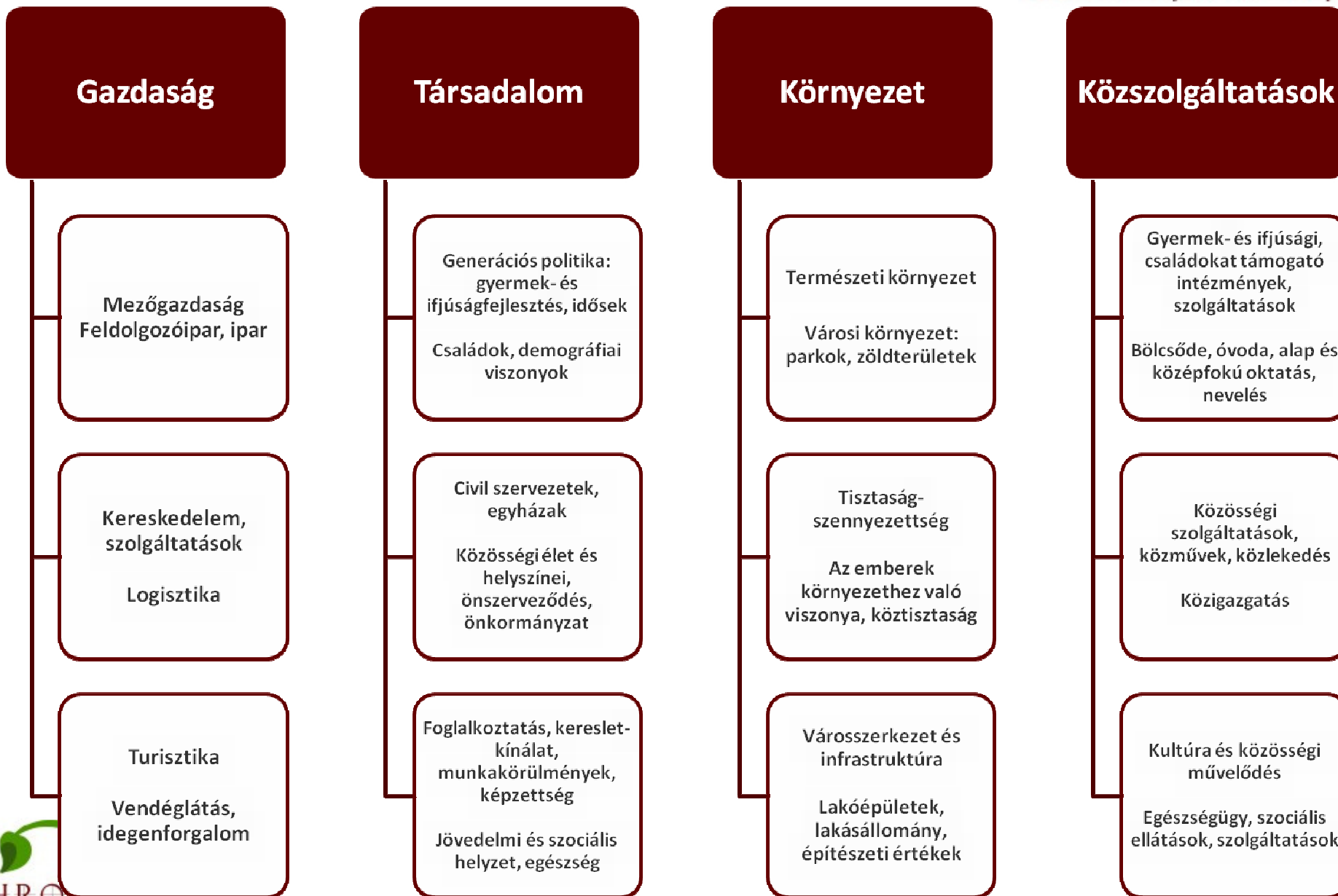

Küldetésnyilatkozat

A KözösségHálózat határon átnyúló magyar civil és egyházi szervezetek közötti együttműködés. Megjelenítjük és képviseljük közösségeink és szervezeteink értékeit és érdekeit, segítve egymás szerves fejlődését, céljaink elérését. Szakmai együttműködésünk hozzájárul településeink és térségeink társadalmi-gazdasági fejlődéséhez.

Hálózatunk bizalmon alapuló közösség, melyben hisszük, hogy kiemelt szerepe van a személyes kapcsolatoknak. Tagjaink egyenrangú partnerek, kölcsönösen felelősséget vállalunk egymásért. Hálózatunk értékeinek tekintjük a civil kurázsit, tagjaink sokszínű tudását, tapasztalatait, szellemi tőkéjét és kapcsolatrendszerét.

Hajdúnánás – a közösségi tervezés fókuszai

A SWOT/ESEC elemzés dimenziói

A SWOT dimenzió szempontjai	
ERŐSSÉGEK (STRENGTHS)	GYENGESÉGEK (WEAKNESSES)
LEHETŐSÉGEK (OPPORTUNITIES)	VESZÉLYEK (THREATS)

Az ESEC dimenzió szempontjai	
GAZDASÁG (ECONOMICAL)	TÁRSADALOM (SOCIAL)
KÖRNYEZET (ENVIRONMENTAL)	KÖZSZOL- GÁLTATÁSOK (COMMUNAL)

Az Értékleltár szempontjai

Értékeink és elveink

Mitől Hajdúnánás Hajdúnánás?
Mitől más, mint a többi település?

Miért szeretünk nánásinak lenni?

Mitől és hogyan válhat Hajdúnánás
számunkra és általunk még jobbá?

Generációs jövőképek a Zala-völgyében

Helyben, nyitott közösségben

- Kistérségünk olyan kistérség lesz, ahol a településen belüli emberi és a települések közötti együttműködő viszony folyamatos fejlesztése történik, közös programok szervezésével a közös célok érdekében.
 - A helyi értékek kihasználásával több munkahely létesül.
 - Minden korosztály számára vonzó, élhető, szerethető és biztonságos települések hálózata leszünk.
 - A gazdaság az itt élő lakosok igényeire építve, a természeti és kulturális kincseket megőrizve, a termálvízre és természeti turizmusra alapozva fejlődik. A környezetgazdálkodás, a szolgáltatások és a térségi értékesítési hálózat alkotják a gazdaságfejlesztés fókuszát.
 - A térség elérhetőségét és települések összekötését fejlett közúti infrastruktúra biztosítja. A fejlesztéseket mindenhol jó minőségben elérhető infokommunikációs technológia szolgálja.
- A kistérség közösségei biztosítani tudják a térség fejlődéséhez szükséges emberi, szellemi erőforrásokat.

Az élhetőbb Zala-völgye a lehetőségek térsége

- 2020-ra közösségi összefogás valósul meg a térségen belül és kívül, valamennyi szereplő között.
- Értékes, megélhetést biztosító munkahelyek, innovatív munkalehetőségek állnak rendelkezésre.
- A tudásközpontú térségben, helyben áll rendelkezésre a fejlesztéshez szükséges szakértelem. A gazdaságfejlesztést bővülő oktatási-képzési és közlekedési hálózat segíti.
- Az élelmiszer-ellátás, az idegenforgalom a helyi termék-, szolgáltatás-, és értékesítési hálózat egyensúlyára épít.
- Nemzetközi hírű turisztikai központok működnek, melyek a természeti és az egészségfejlesztési adottságokra épülnek.
- A demográfiai folyamatot csökkenő elvándorlás, növekvő letelepedés, több és nagyobb család jellemzi.